

PRAWA OBYWATELI UNII EUROPEJSKIEJ W SZKOCJI

Obywatele Unii Europejskiej i prawo do pracy

Ta ulotka informacyjna zawiera streszczenie Twojego prawa do pracy jako **obywatela Unii Europejskiej** w Szkocji. W tej ulotce 'obywatele Unii Europejskiej' to obywatele państw członkowskich, jak i obywatele państw EOG (Norwegia, Islandia i Liechtenstein), oraz obywatele Szwajcarii.

W tej ulotce znajdziesz także informacje na temat **członków rodziny** którzy nie są obywatelami UE, i których prawo do mieszkania w UK jest prawem pochodnym, wynikającym z ich relacji z obywatelem UE.¹

Po wyjściu Zjednoczonego Królestwa (UK) z Unii Europejskiej (**Brexit**) prawa obywateli UE w Szkocji uległy ważnym zmianom.

Obywatele UE oraz członkowie ich rodzin, którzy mieszkali w UK 31 grudnia 2020 r. i chcieli zostać w Szkocji musieli złożyć wniosek do Systemu Osiedleńczego dla obywateli UE (EU Settlement Scheme - EUSS) o przyznanie **Statusu Osoby Osiedlonej - Settled Status** (czyli pozwolenie na pobyt na czas nieokreślony) lub **Tymczasowego Statusu Osoby Osiedlonej - Pre-Settled Status** (czyli pozwolenie na pobyt na okres 5 lat) do 30 czerwca 2021 r. Obywatele Irlandii oraz osoby posiadające pozwolenie na pobyt na czas nieokreślony nie musieli składać wniosku. Obywatele UE i członkowie ich rodzin, którzy nie złożyli wniosku do EUSS do 30 czerwca 2021, od 1 lipca 2021 nie mają prawa pobytu w Szkocji. W takiej sytuacji, chcąc pozostać w Szkocji należy natychmiast uzyskać poradę prawną.

Obywatele UE którzy, przyjadą do UK po raz pierwszy od 1 stycznia 2021 nie mogą ubiegać się o Status Osoby Osiedlonej lub Tymczasowy Status. Przyjeżdżają jako osoby odbywające **krótkoterminowe wizyty (short term visitors)**. Jeżeli mają zamiar zostać dłużej niż na okres 6 miesięcy, muszą wystąpić o **wizę**

długoterminową (long term visa holders) (np. na studia, do pracy, lub aby dołączyć do członka rodziny).

Członkowie rodzin obywateli UE, pochodzący spoza UE mogą przybyć do UK po 1 stycznia 2021 tylko jeżeli już posiadają na to pozwolenie, takie jak: pozwolenie na pobyt dla rodziny z Systemu Osiedleńczego dla obywateli UE (EUSS family permit), pozwolenie na pobyt dla rodziny obywateli EOG wydane w UK (UK issued EEA family permit) lub biometryczną kartę pobytu wydaną w UK.

Czy mam prawo do pracy w Szkocji?

Obywatele UE posiadający Status Osoby osiedlonej lub Tymczasowy Status (lub którzy złożyli wniosek do EUSS do 30 czerwca 2021 r.)

Wszyscy obywatele UE w Szkocji posiadający Status Osoby Osiedlonej lub Tymczasowy Status mają prawo do pracy w Szkocji.

Jeżeli złożyłeś wniosek do EUSS do 30 czerwca 2021 r. i czekasz na odpowiedź, prawo do pracy oraz nauki przysługują ci do momentu uzyskania Statusu Osoby Osiedlonej lub Tymczasowego Statusu (lub do momentu, gdy nie możesz już odwołać się od odmownej decyzji na wniosek).

Twoje prawo do pracy nie jest połączone bezpośrednio z danym pracodawcą, pracą lub stanowiskiem.

Masz prawo do **takiego samego traktowania jak pracownicy Brytyjcy w zakresie zatrudnienia, warunków pracy i wszystkich innych przywilejów socjalnych i podatkowych** (np. dostęp do zawodowych emerytur i zasiłków).

1. 'Członkiem rodziny' może być: małżonek lub partner, dzieci, wnuki oraz prawnuki w wieku poniżej 21 lat, dzieci pozostające na utrzymaniu, które ukończyły 21 lat, rodzice pozostający na utrzymaniu, dziadkowie oraz pradiadkowie, jak i niektórzy partnerzy, którzy nie zawarli związku małżeńskiego oraz inni krewni pozostający na utrzymaniu (w przypadku gdy Home Office [Ministerstwo Spraw Wewnętrznych] wydało zaświadczenie o rejestracji dalszego członka rodziny).

Obywatele Unii Europejskiej i prawo do pracy

Obywatele UE posiadający Status Osoby Osiedlonej mają prawo do pracy w Szkocji na okres nieograniczony.

Obywatele UE posiadający Tymczasowy Status mają prawo do pracy w Szkocji do daty wygaśnięcia statusu.

Obywatele UE którzy mieszkali w UK 31 grudnia 2020 r. i którzy nie złożyli wniosku do EUSS przed 30 czerwca 2021 r.

Od 1 lipca 2021 r. nie posiadasz już prawa do pobytu w UK w związku z tym nie możesz pracować w Szkocji. Jeżeli chcesz zostać w UK należy natychmiast uzyskać poradę prawną.

Obywatele UE którzy, przyjechali do UK po raz pierwszy od 1 stycznia 2021 r.

Krótkoterminowa wizyta

Obywatele UE przyjeżdżający na krótkoterminową wizytę mogą być traktowani jako przybywający w celach biznesowych (Business Visitors). Mają pozwolenie na uczestniczenie w spotkaniach biznesowych lub konferencjach, ale nie mogą:

- ▶ Wykonywać płatnej lub niepłatnej pracy dla firm Brytyjskich
- ▶ Pracować jako osoby samozatrudnione
- ▶ Odbywać staż
- ▶ Sprzedawać towary lub usługi bezpośrednio osobom prywatnym

Wiza Długoterminowa

Obywatele UE i członkowie ich rodzin, którzy chcą pozostać w UK muszą wystąpić o wizę długoterminową. Jeżeli wiza zostanie przyznana będzie to ogólnie oznaczało prawo do mieszkania i pracowania w UK dla danego pracodawcy, w danej pracy lub na danym stanowisku. Przy zmianie pracodawcy, pracy lub stanowiska wymagana może być zmiana warunków wizy lub potrzeba wystąpienia o nową wizę długoterminową.

Jak udowodnić swoje prawo do pracy?

Prawo do pracy można udowodnić okazując dowód posiadania Statusu Osoby Osiedlonej lub Tymczasowego Statusu lub innego prawa do pobytu (takiego jak Długoterminowa Wiza).

Jeżeli do 30 czerwca 2021 r. złożyłeś wniosek do EUSS ale wniosek nie został jeszcze rozpatrzony, potwierdzenie złożenia wniosku jest także dowodem na prawo do pobytu i pracy w Szkocji.

Obywatele Unii Europejskiej i prawo do pracy

Gdzie mogę uzyskać więcej pomocy lub porad odnośnie prawa do pracy w Szkocji?

Jeżeli uważasz, że byłeś dyskryminowany ze względu na swoje prawo do pracy (ubiegając się o pracę) lub sposób traktowania cię w pracy (równość traktowania, warunki pracy, oraz przywileje socjalne i podatkowe w pracy), należy uzyskać pomocy i porady od:

My World of Work:

<https://www.myworldofwork.co.uk/employed>

Citizens Advice Scotland:

<https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/work/>

ACAS (prawa pracownicze):

<https://www.acas.org.uk/>

STUC (jeżeli jesteś członkiem związku zawodowego):

<http://www.stuc.org.uk/>

Więcej informacji

Rząd Szkocji: Zostań w Szkocji – Przewodnik dla pracodawców i obywateli UE:

<https://www.gov.scot/publications/eu-citizens-staying-in-scotland-package-of-support/>

Przewodnik Rządu UK na temat Systemu Osiedleńczego Dla Obywateli UE (EU Settlement Scheme) dla pracodawców:

<https://www.gov.uk/government/collections/eu-settlement-scheme-employer-toolkit>

Ostatnia aktualizacja 1 lipca 2021